

ЈЕŽ

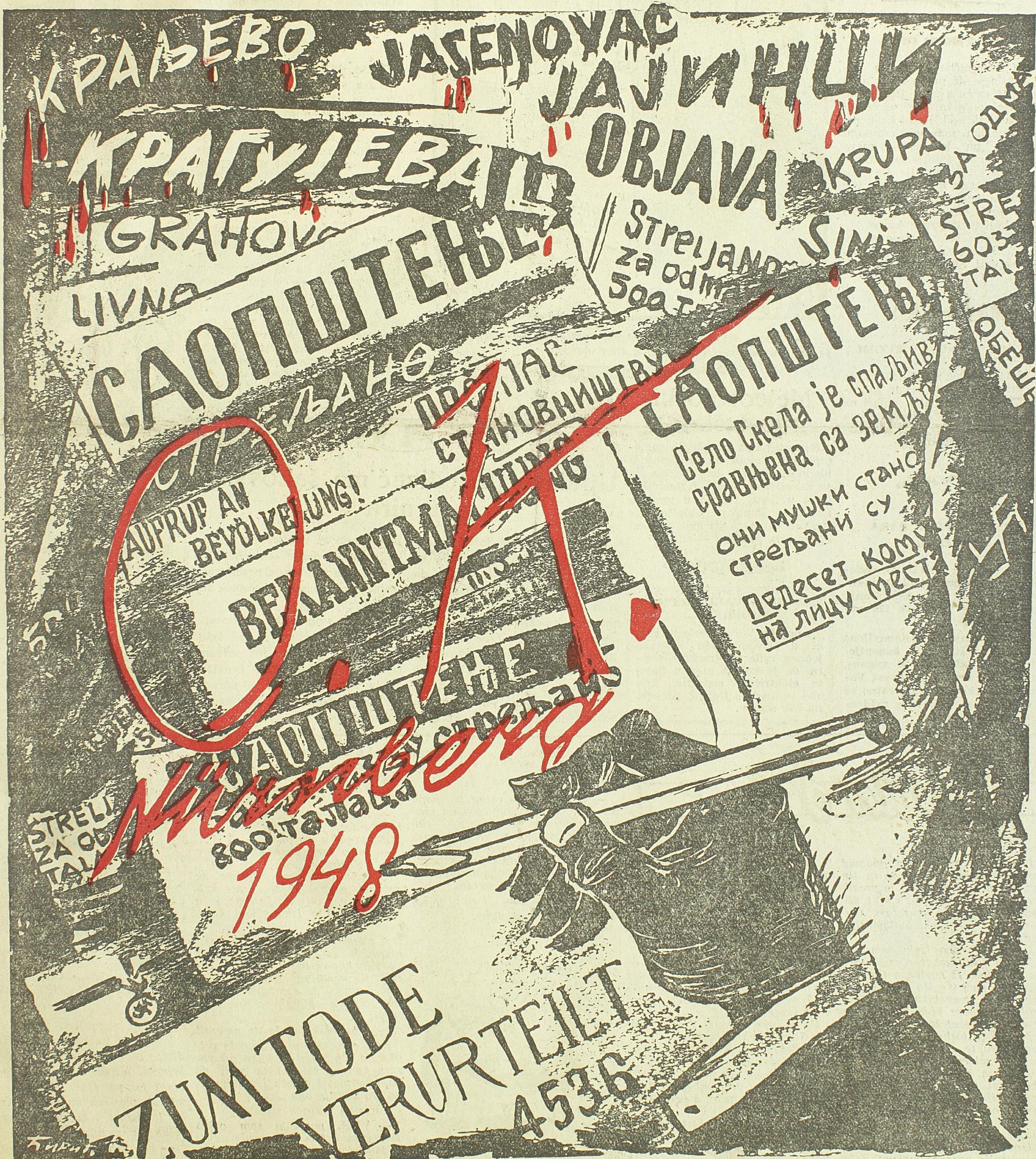
GOD. XIV.

BEOGRAD, 28 FEBRUAR 1948

BROJ 452

Paraf

Kroz

NAŠU ZEMLJU

NE DA SE NIŠ!

Stanari niških državnih stanbenih zgrada osjetili su se pobuđeni da Niš i u pogledu održavanja stanova izjednače s ostalim većim gradovima. Tako oni već danas sa velikim uspjehom predu u kadama povrće, ljušte krompir, šure zaklanu živinu zaštitim u stanu cijepaju drva, ostavljaju odvrnute slavine itd. Ima izgleda da će Nišlije i nadmašiti one gradove gdje ima dovoljno materijala za stalnu opravku državnih zgrada, i u ovoj rabiči daleko dotjerati.

SALTERSKI OPIT

Šef željezničke stanice u Žablju htio je da proba može li za ciglo 15 minuta da izda karte 250-orici putnika koji su čekali voz za Novi Sad. Putnici mu nisu pomogli u tom provjeravanju rekorda, pa je nastala gužva pred šalterom. Poslije se pokazalo da za taj posao nije dovoljno ni 40 minuta, a za to vrijeme voz je čekao na stanici. Čekali su: mašinovoda, konduktori, putnici i oni koji su kupovali karte.

Pomenuti šef vjeruje da će idući, ili tamo neki put njegov opit uspeti. Šta ga stoji da proba?

Već sada od prvog marta
raniču zašteti —
potrošačka naša karta
mnogo više vrijedi.

Zato rado svak pomene
o njoj kada sudi:
Nek vezane budu cijene,
a slobodni ljudi.

MOLOVANJE GAZDI RADOVANJE

Kućevlasnici još uvijek ne
rado opravljaju oštećene zgrade.

— Tako... još dvije-tri pukotine spolja da se premažu, pa
je zgrada osigurana od daljeg propadanja

Meteorološki izvještaj

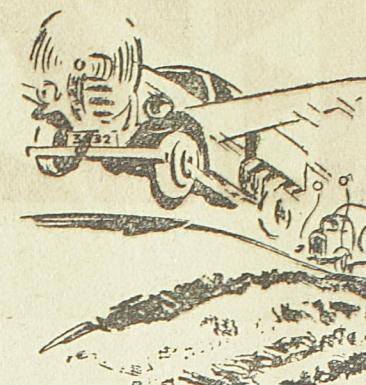
Saznajemo iz pouzdanih meteoroloških izvora da je sadašnja hladnoća nastala uslijed toga što je za vrijeme topnih februarskih dana u Senti pušten u prodaju sladoled. Ponovno otopljavaњe sigurno će nastupiti ako Senčani okrenu da prodaju — salep.

KAD SE STVARI POSTAVE NAOPACKE...

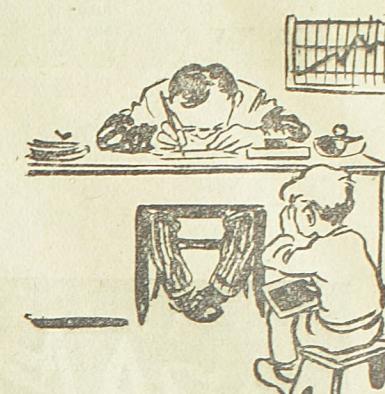
...onda u Vojvođanskoj livnici u Novom Sadu umjesto jednog rade tri transformatora, da je milina gledati kako se električna energija, kao ono proljećna bujica, prosipta na sve strane.

U O Ć I 1 M A R T A

JESTE li ČUDI?

...da je kamion „Auto puta“ utrošio, po evidenciji, 41 i po kilogram benzina na 1.470 kilometara, a kamion „Metalora“ iz Smedereva ubilježio na 46 kilometara utrošak od 120 kilograma benzina?

...da 30 mlađih učitelja i učiteljica u Šapcu, umjesto da prosječuju 3.000 daka, rade kao administrativci u privrednim ustanovama i poduzećima, jer vajida misle da učitelja ima na pretek?

BORBA PROTIV PREDRASUDA

Stara je izreka; ko ne radi, ne treba ni da jede. Međutim rukovodioci radničkog snabdijevanja u rudniku Trepča odlučno su riješili da tu predrasudu obore. Po njihovom shvatanju, radnicima nisu potrebni ni meso, ni jaja, ni mlijeko ni mast; nije im potreban čak ni ogrev, akamoli tekstil, posteljina, kuhinjski pribor...

Istina, ponekad se promakne greška, pa radnici dobiju u mjesec dana jednom meso, ali treba imati u vidu da ni rukovodioci snabdijevanja ne stignu svuda, i da i njima ponešto promakne. Ako neko od radnika nabavi, ko zna na koji način, nešto namirnica, posuđa, ogreva ili tekstila — za to ne treba kriviti snabdjevace. To nema ama baš nikakve veze s njima.

...da je jedan vršački ljekar prespisao istom pacijentu za mjesec dana, u dva maha, 1.000 (slovom: hiljadu) grama špirituskamfora, naravno, na račun socijalnog osiguranja?

NE IDE JEDNO S DRUGIM...

Natpis „Poglavarstvo grada Beograda“ još nije svuda sahranjen. On se još uvijek nalazi na prepisima platnog računa kojima se služi niko drugi nego — Gradski pogrebni zavod.

DOSJETLJIVOST PARA VRIJEDI

Kad je Sava počela da nadlazi, Vukovarska tekstilna industrija sjetila se da u selu Gunji, pokraj rijeke, ima oko 130 vagona konoplje.

Na licu mjeseta ustanovljeno je da je nešto malo konoplje istrušilo — tako oko 30 vagona, ne više. Za ovu dosjetljivost Vukovarske tekstilne vjerovatno su već čuli i oni koji vode evidenciju promučurnosti.

ŠAH

Uputstvo priređivačima šahovskih turnira

Priređivači posljednjeg šahovskog turnira u Beogradu došli su do veoma korisnog zaključka da turnire treba priređivati u tijesnim prostorijama, jer to stvara intimnu atmosferu. Isto tako primjećeno je da sale ne treba zagrijevati, pošto se fiskulturni pokreti u šahu mogu komotno izvoditi i u zimskim kaputima.

Pošto šah sam po sebi nije senzacionalna i uzbudljiva igra, voljni.

priređivači su uvidjeli da se publika mnogo bolje zabavlja kad je u dvorani gužva, a posmatrači stoje jedan drugome, takoreći, na glavi.

I pored svih ovih udobnosti, koje su organizatori pružili takmičarima i publici, još jednom se potvrdilo ono staro pravilo: ko bi svijetu ugodio! Ni takmičari ni publika nisu bili zadovoljni.

ŠALAJKE
Sorom ide momak mlad
iz akcije selo-grad.
Pomoći će nama svima,
zlatne ruke ima —
šalaj!

Ustao mi babo ranio,
ide šorom ubrzano —
u zadrugu da se javi,
ugovor da pravi —
šalaj!

I nekako onaj štediša pobedi predavača.

— Daj!
Dade on kesu, ja njemu dvesta sedamdeset, zaključah vrata za njim i, sav ponosan, stavih šećer na sto usred trpezarije, pa jedva čekam da se pohvalim kako sam dobro pazario.

Oni koji su slušali moje predavanje mogli bi već da zaključe kako se priča svršava. Jer Sanda, kada je onaj moj šećer preručivala, malo je zastala u tome poslu, iznenadila se, liznula i kazala zaprepašćeno:

— Pa ovo je so!
I zaista, samo je odozgo bilo malo kristala, a puna kesa od tri kilograma napunjena solju.

I lepo je zabeležio Vuk Karadić, njegov imenjak Vrčević, Stjepan Mitrov Ljubiša ili neko drugi od pametnih ljudi koji su sabirali narodnu mudrost — neka im je pamet blažena — lepo je, velim, on zapisao:

— Zlo je i za popa kad popije jedno a drugo radi!

Milivoje Golubović-MIGOL

Životin Šećer

Imala naša podružnica onomad te, a još manje da ih nađete. Preusmene novine, i u okviru tih usmenih novina održah i ja predavanje, koje je, mislim, bilo i aktualno i neobično potrebno. Govorio sam »O špekulantima torbarima«.

Dokumentovao iznio sam, verujte, na dosta zabavan način, sve što sam znao iz novina o tim slučajevima, pa i sve što sam čuo od prijatelja i poznanika, te mnogobrojne slučajeve koje novine i ne stignu da zabeleže. Te ovaj od nepoznatoga torbara kupio pokvarena jaja, te onaj dobio brašno koje je mleveno s pasuljem, pa nije ni za pasulj ni za hleb, te onaj opet mesto masla u providnoj hartiji odneo deci neki grupen krompir, premazan samo maslom, koliko da se sija. Spolja gladac...

Izneo sam zatim koliko je čak i za zdravlje opasno kupovati tako divlje od nepoznatih ljudi robu, pa posle niti možete da ga traži-

kako pomešano, pa me sa pragom pita:

— Treba li šećera?

— Prijatelju, — velim ja njemu poučno, još sav pod utiskom svoja sopstvenog predavanja, — mi šećer dobijamo u racionalnom sledovanju, a možemo ga i po svima zadružnim i državnim prodavnicama kupiti u slobodnoj prodaji po 100 dinara kilogram.

— Jes, — veli on — ali ja imam isti takav po devedeset.

Sad u meni nastade sukob između predavača Migola i štediša Migola.

— Koliko imaš? — pitam ga ja već.

— Eve, — veli on, — imam ovu kesu od tri kila.

— Pokazuju u korpi.

— Imao sam dvaes' kila, pa sve ode k'o alva.

Otvorih onu kesu, da me ne prevari, a ono zaista, pravi kristal, pa sve blista, kao da je u onoj vrećici u izlogu kod Grana-pa.

A mene žena odavno grdi kako nisam dobar domaćin i kako sve skuplje kupim nego što je na piauci. Ne vredi ni da slažem. Kažem, recimo, da sam dvatri dina jeftinije platio, a ona opet meni:

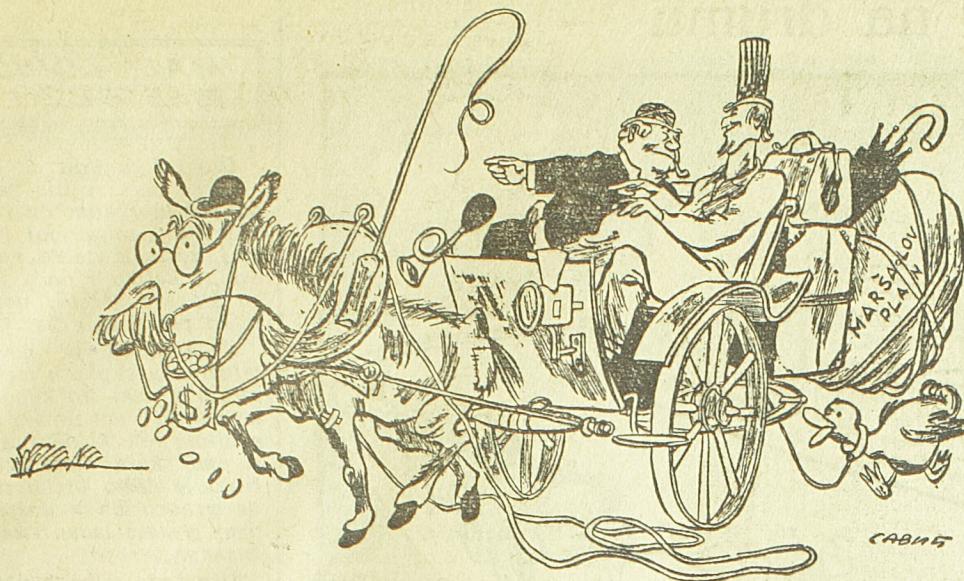
— Tebe svako može da prevari!

Kad, evo, sad mi se pružila prilika da joj pokažem kako pri pazaru kao od šale mogu nešto da kupim trideset dinara jeftinije nego što kupuje ona.

I mislim nešto u sebi:

— Vidiš, pogrešio sam nešto kad sam držao ono predavanje. Nisam dovoljno istakao da ima i poštenih torbara. Ima možda čak i poštenih špekulanata, šta mu znaš...

SRODNE DUŠE ZAPADNOG BLOKA

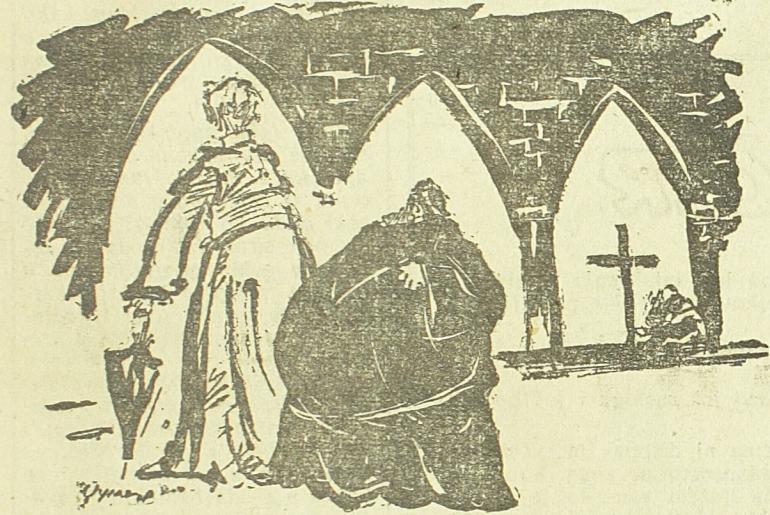
— Vidiš, njega ne treba tjerati — on zna svoj put!

GLAVNO DA JE OFANZIVA

Povodom tvrdnja radio-stанице slobodne Grčke da pobjednošnim napadima Demokratske armije monarhofsisti suprotstavljaju ofanzivu laži, ministar javne bezbjednosti Rendis uzbuđeno je podvukao:

„Glavno je da je ofanziva, pa makar kakva. Potrebno je posvaku cijenu podići moral... našim ministrima i narodnim poslanicima.“

Pred izbore u Italiji

— Zašto ovaj stalno priziva svetog duha kad, smo se mi pobrinuli da pozovemo civilnu policiju za izbore?

SAMO CITATI

Čemu se uči njemačka omladina

„Bonaparta ulazi u Siriju. 70 kilometara dnevno, 15 sati jahađa. Poslije kapitulacije Jafe zabiljeđeno je 3.000 turskih vojnika. Šta da se radi s njima? Da se čuvaju? Ali čak i francuski vojnici oskudjevaju u najpotrebnijem; osim toga za jaku strazu nad zarobljenicima potrebno bi bilo 1.000 ljudi. Da se pošalju u Francusku? Nema lada. Dati ih u zamjenu? Neprijatelj nema zarobljenika. Osloboditi ih? U tom slučaju oni će doći u pomoć tvrđavi Sen-žan-d'Arku, koju Francuska vojska namjerava da osvoji. Bonaparta saziva ratni savjet. On donosi jednoglasnu odluku o smrti zarobljenika. Poslije trodnevnog razmišljanja, Bonaparta daje svoj pristanak. Zarobljenike odvode na more, gdje su svi pobijeni.“

„Užasno povlačenje. Ni puta, ni vode. U vojsci se pojavljuje kuga. Bonaparta naređuje da se otruje opijumom pedeset bolesnika zaraženih kugom, za koje je ljekar rekao da su neizlječivi.“

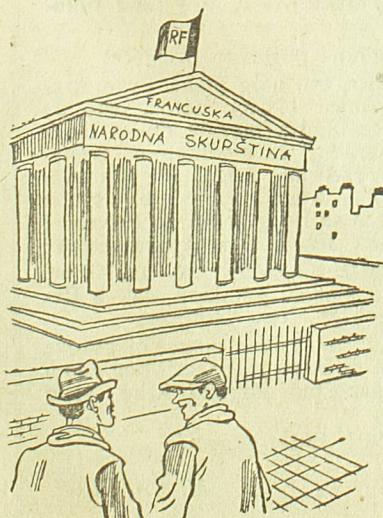
Ovi tekstovi se nalaze u novoj knjizi odabranih odlomaka namijenjenoj njemačkim školama. „Unzer Tag“, organ komunističke partije vovodstva Bad, u Francuskoj okupacionoj zoni Njemačke, uložio je protest i tražio, da se preduzmu mјere protiv lica odgovornih za ovu štetnu propagandu. U zemlji, u kojoj su, prije nepune tri godine, nacisti propovjedali istrebljenje zatvorenika i ubijanje neizlječi-

vih, citirani izvodi ne izgledaju baš mnogo podesni da promijene mentalitet njemačke omladine.

Francuska vojna vlada je preduzela mјere: zabranila je listu „Unzer Tag“ da izlazi za vrijeme od 15-dana.

(„Action“, Pariz)

NEPOKRETNO IMANJE

— Je li, čija je ova velika zgrada?

— Gazda je u Vašingtonu, a ovdje je samo hauzmajstor?

DEMOKRATIZACIJA JUŽNE KOREJE

Na „demokratizaciji“ Južne Koreje Amerikanci su postigli velike rezultate i u tom pogledu otišli mnogo dalje nego li njihovi prethodnici-Japanci.

To najbolje pokazuje činjenica da se, od dolaska američkih okupacionih vlasti, nalazi po zatvorima preko 21.000 korejskih patriota, što znači 5.000 više nego što je bilo zatvoreno za vrijeme japanskog režima.

APSOLUTNA VEĆINA

Sofulisovoj vladi izglasano je povjerenje. Upitan ko je sve glasao za njegovu vladu, Sofulis je izjavio:

— Apsolutna većina — američkih upravljača u Grčkoj.

Još nije utvrđeno u čijoj se glavi prvi put rodila ideja „zapadnog bloka“ i veoma je vjerojatno da ona uopšte nije ni rođena u glavi, već u kasi. Pored neutvrđenog mjesa rođenja ostao je neutvrđen i datum rođenja ove zamisli. Prezijednik Južnoafričke Unije feldmaršal Smuts uvjerava da je prvi na zemljinoj kugli izgovorio riječi „Zapadni blok“. No, njegovim riječima ne može mnogo da se vjeruje, pošto je on govorio i o pravima »obojenih« ljudi u njegovoj zemlji, pa se pokazalo da su to sami prazne riječi.

Kao drugi autor pominje se ličnost još većih kvaliteta, naime — general Franko. Njegov list »Ariba« piše sljedeće:

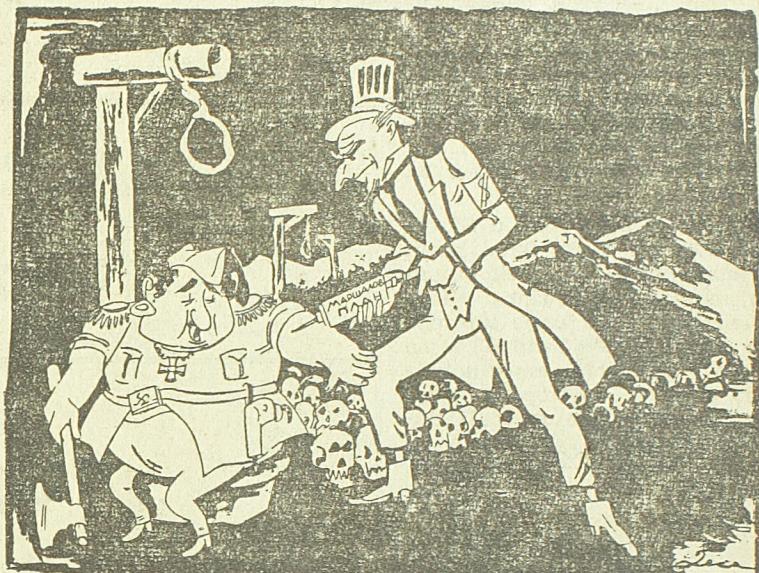
»Španija je bedem zapadne civilizacije...«

Istorijski veli da je Franko zajedno s Hitlerom i Mussolinijem davno radio na ostvarenju ideje »zapadnog bloka«. A ono što kaže istorijski, tome se mora vjerovati. Sljedeći kandidat je Češki. On uvjerava da je »zapadni blok« iskras u njegovoj glavi prije nego što je na to uopšte mogao da pomisli Smuts, Franko ili Hitler. No ovu slavu pokušali su da mu ukradu Atli i Bevin.

Prijetila je da izbije gadna svada, ali se na vrljeme umješao ujka Sam, kao arbitar. On je zahtijevao da prestane svada, pošto su svi oni »srođne duše«. A sasvim je moguće da srodnim dušama istovremeno padnu na pamet i iste ideje.

OSVJEŽENJE

Franko je izjavio da je Španija »pelcovana protiv komunizma«.

— Evo ti nova injekcija, da bi mogao da nastaviš stari posao.

AMERIČKI RAČIN ŽIVOTA

HOLIVUDSKA ŠTEDNJA

Novi britanski porez na američke filmove izazvao je vrlo mučno raspoloženje kod holivudskega naboba. Neki od njih vjeruju da zbog izgleda na umanjeni profit neće moći da drži više od četiri limuzine najedanput.

(„Time“, Njujork)

STANBENO PITANJE

U Vankuveru g-dja V. Devisa tužila je policiji jednog potstarnara koji već nedjeljama spava u njenom koritu a odbija da plati kiriju.

(„Newsweek“, Njujork)

OMAMILIO JE SUNCE

U Fabensu, Teksasu Meri Luiza Naj upitana od police zašto se vozi u automobilu potpuno gola, odgovorila je: „Sunc je tako omamivio pa nisam htjela da od njega skrivam svoje tijelo.“

(„Time“, Njujork)

U PRILOG RJEŠENJA PROBLEMA ISHRANE

U Kembridžu, Masačuset, jedan profesor Harvardskog univerziteta za opkladu je pojeo svoju košulju pošto ju je prethodno rastopio acidom, zatim neutralizovao acid, filtrirao rastopljeni materijal i namazao je na hljeb.

SLABI POL

U Lankestru, Pensilvanija, bivši šampion rvanja Devid Norcross dobio je razvod od svoje žene. Sud je usvojio njegove navode da ga je žena tukla i dva put izbacila iz kuće.

(„Time“, Njujork)

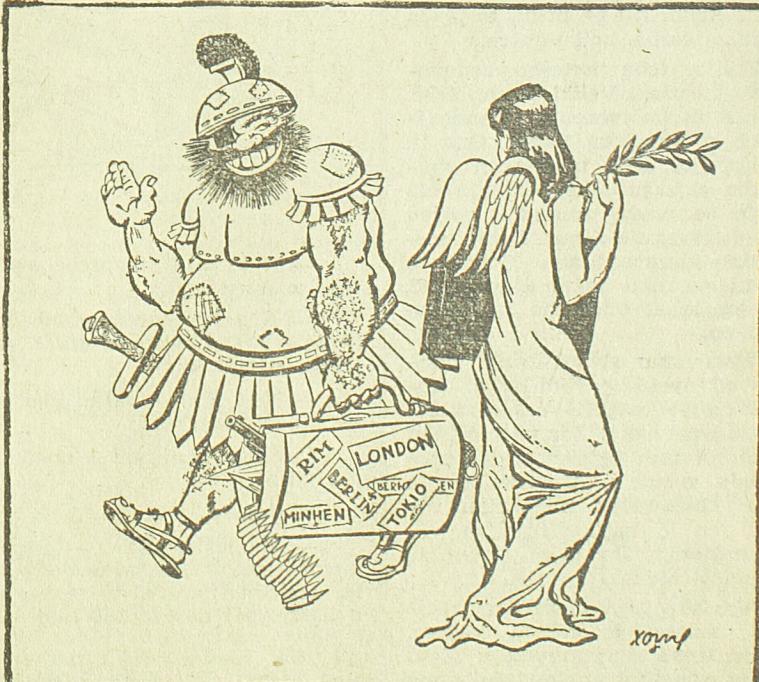
Prijateljsko razumijevanje

Vlada SAD je izjavila da uklanjanje Franka nije više uslov za prijateljsko razumijevanje od strane SAD. Franko je odmah izjavio da će svoj dosadašnji posao nastaviti sa još većim elanom, kako bi se ovo „prijateljsko razumijevanje“ još više učvrstilo.

NA RASKRSNICI

Paralelno zasjedanju ministara spoljnih poslova Jugoslavije, Poljske i Čehoslovačke u Pragu, održan je u Londonu i sastanak ministar spoljnih poslova SAD, Velike Britanije i Francuske.

MARS: — Je li, anđelu, odakle ideš?
ANDEO MIRA: — Ja iz Praga, a ti?
MARS: — Iz Londona!

„USHICENA“ KNJIGA

Divno je to misliti na putovanja kad imaš džepni „Red vožnje“. Tu možeš da nadeš sva turistička mjesta: izgled, položaj, klima, konfor. Hoćeš, recimo, u Sloveniju? Lijepo, evo, strana 187, čitaj:

„Planine Slovenije su često ozarene blistajućim suncem i nude priliku za sve grane zimskog sporta.“ Prosto čuješ kako ti „ozarene planine“ dovikuju! „Izvolete samo baš se rađa blistajuće sunce.“

A tek Juliski Alpi! Imaju ti oni padove i visove u raznim oblicima, pretstavljaju, tako reći, „istinski raj zimskog sporta“ i „čak do proleća odjekuju usklicima ushićenih turista“. Padine u raznim oblicima! — možda čak i okrugle pa na čoše...

Ili možda žudiš za Pohorjem? To ti je, brate, „dalekosežna“ ravan sa „nepreglednim brojnim padinama i prikladnim njivama za vježbu“. — Tebe, možda, buni ono „nepregledne brojne“, ali ništa, to je samo onako, radi slikovitosti. A što se tiče „njiva“ za vježbu, ukoliko su to seljačke njive, budi uvjeren da će te seljaci oduševljeno dočekati i kad sjedneš na štapove i staneš da drlaš...

Dobro. Nećeš velim, u Sloveniju, ideš na more. Onda biraj:

Dubrovnik — je „uvek ozaren sjajem bleštavog južnog sunca u zelenom okviru svoje suptropske vegetacije.“ Zamislis samo kakva je to divota: sunce uokvireno u svoju suptropsku vegetaciju! A što se tiče onog „U Dubrovniku dolaze sve više posestilaca“, to je — štamparska greška.

Split — je „sagrađen u okviru Dioklecijanove palate“, i ima „muzej iz prve polovine XV veka bogat sa starinskim spomenicima“. Do mile volje možeš da se zabavljaš razmišljajući u koji bi muzej strao tu starinu od muzeja iz XV vijeka!

Hvar — to ti je divota! Tamo „termometar usred zime ne pada“. Termometri na Hvaru, vidi se, dobro su pričvršćeni.

A klima što se tiče, ne beri brigu! Klima je „savršeno pogodna za sve one koji poput ptica selica beže sa dolaskom zime u predele obasjane suncem“. Ti, istina, misliš da takvih „ptica selica“ kod nas više nema, a onima što ih je bilo da su potkrešana krila. Ali ne brini, to je da stilski čorba bude gušća.

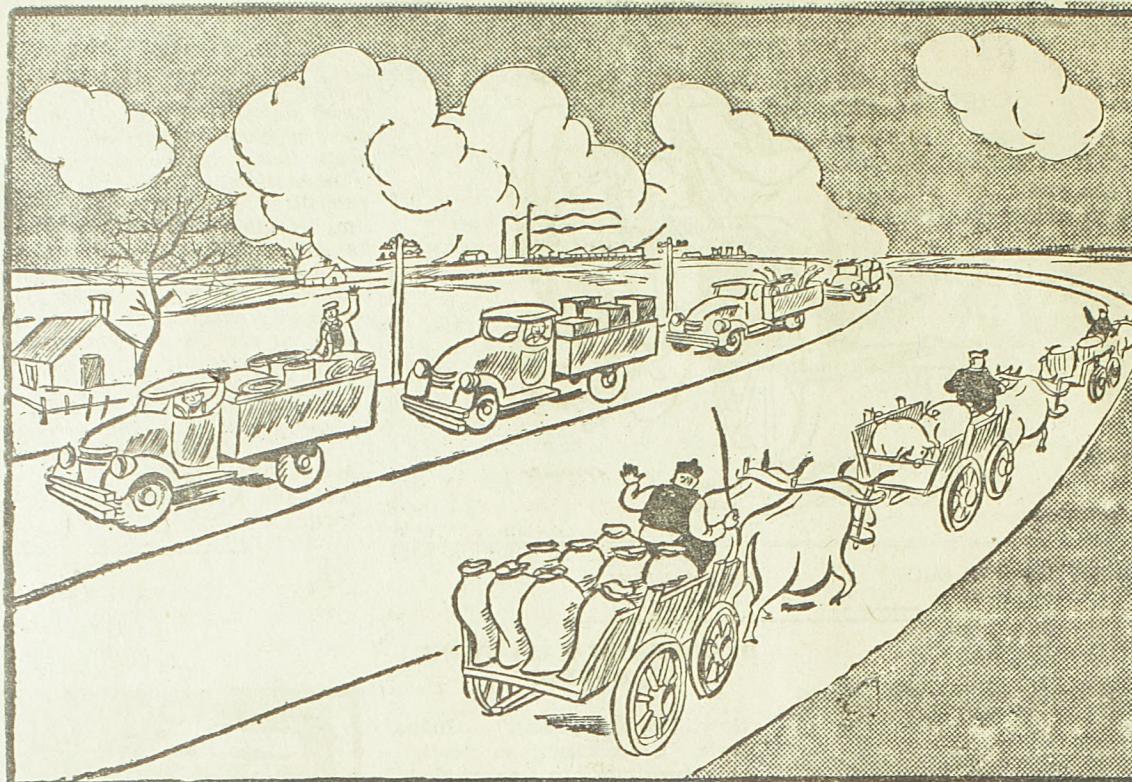
Zbilja, tebe je teško zadovoljiti, druže. Veliki si probirač. Nećeš ni na more. A ti onda izvoli u Vranjsku Banju. Ona ti, prijatelju, „leži u divnom zimskom pejzažu reke Banjice, iz koje se pruža vanredni pogled na moravsku dolinu“. Dakle, slobodno ti, usred zime, zagazi u Banjicu, ako hoćeš lijepljizgled, pa će išijas otici kao rukom odnesen.

Vjerovatno si se, druže umorio od ovolikog studiranja. Hoćeš da se osvježi čašom vode. Ali ne, naopako! Zar ne vidiš šta piše na tom oglasu u džepnom „Redu vožnje“: „Upotrebljavajte samo bukovičku mineralnu vodu, jer je najkorisnija za vaš organizam, što nije slučaj sa drugim vodama“!

Ako se nisi već otrovaao, recimo, nekom izvorskom vodom, onda ti se sigurno vrti u glavi ideja o analfabetskim tečajevima za one koji znaju slova...

D. B.

Susret na drumu

Da nam uvijek bude puna zdjela,
snabdijevamo mi braću sa sela.

Da nam alat i ostalo dadu,
mi nosimo sve što treba gradu.

vraški DISPEČER

Dolazile tako vijesti sa mnogih strana: nema robe. I to uvijek iste robe, potrebne za široku potrošnju...

I onda su poslali u fabriku dispečera. I čim se dispečer pretstavio, direktor je zakukao iz grla bijela:

— Gušimo se, druže! Prepuni magacini. I sva obrtna sredstva zaledena...

— Pa prodajite, čovječe! — odgovorio je prosto taj dispečer.

Naravno, nema vagona... A tražio je svakodnevno: eto jedan akt, dva akta, tri akta, četiri...

Dispečer se nakašljao.

— E-hej! Mnogo akata! Jeste li ikad otišli lično na stanicu?

Direktor je skoro sramežljivo odgovorio:

— Pa i ne poznajem se sa šefom stанице... lično... — I produžio je ozlojedeno: — Pa... ni ljudi za utočar nemam... Eto, mi smo računali: da ispraznimo magacin za dvadeset dana, trebalo bi primiti sto novih radnika... A ne možeš ih sabrati ni petoricu, pa da si vještac!

— A jeste li šta preko sindikata? — interesuje se dispečer.

— Ništa ni oni ne mogu konkretno... Samo bi mi rekli: »Poveži se, druže, sa tim i tim u tom mjestu...«

— Hm! Hm! — razmišljao je dispečer naglas. — A onaj manjak...

Direktor nenadaležno upade u sektor privatnih misli:

— Koji to, druže?

— Ma, ništa, ništa... — odgovori dispečer kao mrzvoljno. — Tek mi onako pade na pamet. Znate, onaj direktor Jović što uze pet kamiona, ode u Sarajevo i doveze 150 ljudi odjednom!

— I to sigurno bez odobrenja administrativno-operativnog rukovodstva? — primjeti direktor.

— Bez odobrenja, dabome, obješnjak jedan — potvrdi dispečer.

A direktor je imao još razloga i još komplikacija:

— Pa onda... nema ni dispozicija... Zakasnio plan raspodjele. I sad prosto ne znam kome koliko da pošaljem. Ma kažem vam: to je strašno kako ostavljaju čovjeka bez pomoći i prepustaju ga sama sebi!.. Pisali smo bezbroj puta — evo cito dosije...

— Pisali, pisali! I dosije... — ponavlja je dispečer kao zamišljeno. A onda odjednom promjeni ton, i s neba pa u rebra: — A niste urgirali... urlali? Niste telefonirali?

Direktor zanijemi za čas. Onda zamuka:

— Telefonirati?.. Čak u Beograd?

— U Beograd, druže, dabome...

Direktor se dugo nije snašao. A onda upita oprezno:

— Mislite u Ministarstvo ili Privredni savjet?

— Svejedno: Ministarstvo ili Privredni savjet, ili Kontrolnu komisiju...

Dugo nije bilo odgovora. Direktor je samo vrtio glavom. Na kraju ipak nade posljednju slamku:

— Pa odavde se valjda i ne može dobiti veza... čak tamo.

— A urgentna veza, »ekler«?

— E-kler?! — zaprepasti se direktor. — Pet stotina dinara tri minute!

— Pa? — premjeri ga dispečer.

— A proizvodni troškovi? A moj fond rukovodstva?..

No dispečer hladno i poslovno presječe:

— Druže direktore, evo mog plana. Prvo, krećete odmah na stanicu lično šefu... iako ga lično ne poznajete. Sjutra morate dobiti deset vagona. Drugo, u saradnji sa sindikatom, pronađite za sjutra sto radnika. Angažujte Narodni front, omladinu, AFŽ — koga god hoćete. I treće: odmah mi tražite vezu sa Beogradom za Privredni savjet, i to — ekler... Jesmo li se sporazumjeli?

Direktor nije ništa odgovorio. Ni da, ni ne. Samo je polazeći na stanicu gundao: »čak u Beograd, i to ekler... ekler... pet stotina«

A kada su poslje osam dana magacini gotove robe bili ispražnjeni, direktor je, prateći pogledom dispečera koji je napuštao fabrički krug, vrtio glavom:

— Vraški dispečer!.. Ekler-momčel...

M. ČAKIN

**MALI ĐOKICA
PIŠE JEŽU...**

Dragi čika ježu
Tetka persa otišla na pijacu
pa počela rukom da vadi kriške sira a seljak joj kaže ne moj gospođa videće neko neg eve ti kašiku i onda joj kaže eh šta sve nećemo doživeti a tetka persa kaže baš vala.

Jedan prodavač novina na terazijama cupka u mestu zbog mraza a neki što kupuje novine pita je l mu zima a on kaže e nismo više kumovi sa bogom a onaj kaže more sva sreća što nije došlo preko rusije pa da graknu bivša gospoda već nam poslaše ladan talas preko zapadne evrope.

Čika boža referiso da je onaj šerif sa divljeg zapada rešio da su fašisti imali pravo d uništavaju taoce i partizane a baba kaže naopako zar pobili preko deset iljada samo u kragujevcu i kraljevu pa imaju pravo, pitala bi ja tog sudiju šta misli da su njima streljali sto ljudi za jednog gada a deda viknu cut bre ti matora šta se ti razumeš u politiku.

Došo jedan čika iz požarevaca pa se fali što nas fino snabdeva blagajnica dara što nam izradila da nas sedamdeset dobijemo četiri iljade kila krompira a ceo požarevac devet iljada da pa ne mogu gradani da nam kažu kaki izgledate a radite u gradskom preduzeću ishrana i zato mi dajemo primer kako se ishranjuje al ima birokrata što ne shvataju šta je reklama pa naša dara mora d odgovara.

Čika luka apotekar žali se na one što uznemiruju noćne apoteke i donose lanjske recepte il traže noću cinkvajs a neki dođu ko vampiri u ponoć pa mole sitno dva dinara za telefon a jedan pobratim upo u tri sata pa štuca i traži bikarbon sodu i čašu vode i apotekari ispropadaše celu noć a prekodan ubi ih četri osto na uslugu pa kad posabiraju sve decimale ispadne na kraju meseča u centru beograda osam i tries sedam a najviše četrnes nula osam a oni bi dali i dve hanke a ne da računaju za svaki lek a u zagrebu je kažu još zapetljanje pa se otegli redovi i pred apotekama.

Zdravo mnogo te pozdravlja tvoj

đokica

Duplo vezano

I Muhamed briješu, i briješ Muhamedu... Eto, takvo mu je sad stanje: i zemljoradnički proizvodi teku ka gradu, i industrijska roba sliva se ka selu. Izvoři su proizvođači, korito novi propisi o snabdijevanju, razvođe nabavno-prodajne zadruge, a ušće potrošači.

Uz šum tih slijova seljaci pjevjuše: „Mi dajemo mas za teksil i gas...“ a radnici: „Kuju naše ruke jake — mi radimo za seljake.“

Kod proizvođača već su pri kraju diskusije: skupo za skupo, ili jevtino za jevtino? Zlo je za ljubitelje skupoće što njihovo skupo neće biti skupo kad se većina odlučila za jevtino. Šiđardžijama već sad teško pada što se oni koji dobiju kupone za predatu robu zadovoljno smiješe kad prolaze pored poreskih uprava.

Kome je još hladno oko srca, neka se tješi hladnim talasom što nam je došao preko zemalja gdje 'no skupoća vlada. Ali tu je već mart, 1 mart...

NEMAM VREMENA

Svi tako Kud god se okreš, koga god sretneš, s kim god govorio, od svih isto:

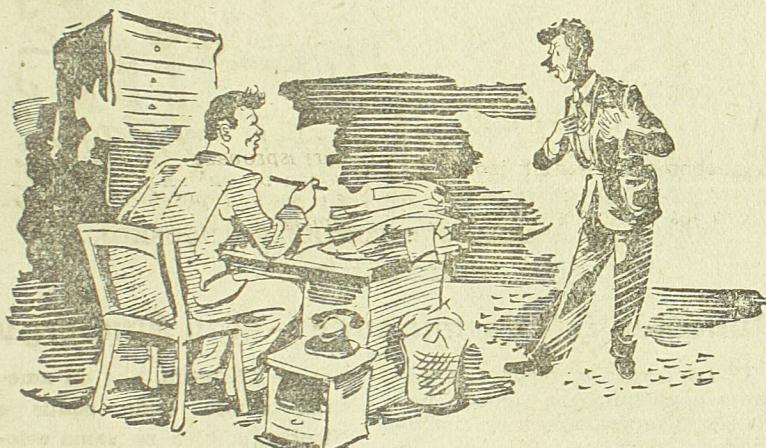
— Nemam vremena — kažu.

Ulicom prođe prijatelj pored tebe. Upravo projuri, pruhaji. Kao vetrar. Jedva mu uhvatiti pozdrav i gest: podigne jednu obrvu, klimne glavom i odmahne rukom. Kao izmiče mu nešto Nešto važno, nešto što mu se ne sme izgubiti. I odmah znaš u čemu je stvar: nema vremena čovek.

Pa hteo ne hteo, moraš i ti tako. Ako imaš iole stida i obrazu, moraš tako. Gledaj kako znaš, tek neka niko ne primeti da si ti, ne daj bože, taj koji ima vremena!

Otud nam drug Nenad kao bebla vrana. Nezgodno mi i da pričam, jer dobar mi je znanac i prijatelj, pa bi moglo izgledati da hoću da ga opanjkam. Jer šta je — tu je, uzalud mu ulepšavati stvar, tek ja ga nikad nisam čuo da nema vremena! Ni ja, niti iko drugi. A radi! Kao krtica radi. Uopšte, vredan čovek. Pa ipak, ako bi na meni bilo da mu pišem karakteristiku, dvoumio bih se. Jer trči čovek i dođe mi sumnjiv. Jer tu mora da ima nečega: čovek koji ima vremena!..

Da: on ima vremena. Ali ne pitajte kako dospeva. Onomad mu došao u kancelariju njegov dobar drug. Staša. Poslom, ne da kažete ovo ili ono. Ali: stari dru-

govl. Ide li tu da se odmah, onako: iz neba pa u rebra, baš sa tim započne? Jer najzad zna se šta je red. I Staša razvezao. Najpre kako nema vremena. A ume da bude ubedljiv. Onda dodirnuo malo ovo čudo od zime danas. Čovek govorи sa izvesnom kompetencijom. Odmah vidiš da se na samom vrelu obaveštava. Zna ti svako kako i zašto. I sve posledice uz to. Po zdravlje, u poljoprivredi, i tako dalje. Onda je dodirnuo i pitanje ovogodišnjeg ogreva. Enciklopedista, tu nema šta! I sad zamislis kakva bi šteta bila, kad bi on celo to znanje samo za sebe zadržao!..

Dok Nenad, hm, Nenad... Škrtna rečima i suvoparan. Retko će nešto da kaže na šta bi mogao da se veže razgovor. Reč izazove reč, reč budi misao, jedna misao drugu, počneš s jednim, izadeš ti na dva'est peto. Čovek i ne sluti koliko ti razgovori mogu da budu plodonosni. Nisu uvek, razume se. Ali klice su tu, a ti budi vešt, pa udesi da prokljaju.

Nenad međutim ništa to ne „brenuje“. On, prvo i prvo, ne ume ni da sasluša čoveka ovog kalibra kao što je Staša, već nastavlja svoj posao kao da ovaj i ne postoji. Ili sasluša malo, dobujući prstima po stolu, pa nastavi svoje. Ili ti odjednom stane da pevuši. Dođe mu kao neki refleks. Kao ono kad trepneš, da ti što u oko ne zapadne. Ali ovo je diskretnije. Jer ne možeš da kažeš da je začepio uši da te

Žak KONFINO

ne čuje, pa ipak. Uglavnom, paži da mu sopstveni tok misli ne poremetiš.

Posle pola sata ove više manje nemušte odbrane Staša je likvidiran. Odjednom se on doseća da nema vremena:

— Uh, ja propadoh od posla! — zahukće on. — Znaš li da nemam vremena da dišem! Ne znam gde mi je glava! — i oprasta se, i polazi.

— A znaš li barem zašto si došao ovamo? — pita ga Nenad smešći se valjda, zato što mu je plan tako dobro uspeo.

— Ah, pa da, umalo što ne zaboravih! — priseća se Staša da je zaista radi nečega došao i traži u pameti šta bi moglo to da bude.

Samo to nije lak posao. On pretresa u sebi ceo tok današnjeg dana: u osam je morao u kancelariju, ali pošto je već u devet imao neku konferenciju, nije se isplaćivalo ništa ni počinjati. Onda je pošao pravo na konferenciju i baš u tom trenutku zazvrao telefon. Šta je? — zovu ga hitno u kancelariju. „Hitno da dođete“, kaže. A ništa ti nema gore od tog „hitno da dođete“, kaže Staša. Jer šta znači: hitno? Sta se danas radi što ne bi bilo hitno? Uglavnom dok je došao i dok se objasnio,

dohvati slušalicu i, izmenivši nekoliko reči, pruži je Staši.

— Šta? Zar su me i ovde pronašli? — iznenadi se ovaj.

Onda otpoče razgovor:

— Ko je tamo?.. Šta? Sindikalna podružnica? Baš dobro što ste se javili... Slušajte: čas se mora odložiti... Imam vrlo važnu sednicu... Da... Da... Pa zakažite... recimo... za prekosutra... Kad? U isti sat. Da, najbolje u isti sat.

Zakazuje Staša... Vezuje se i odvezuje; zapetljava, otpetljava. Posao nije lak. Graške znoja mu orosile čelo. Ali jednu muku skinuo je s vrata.

Završen je razgovor. Ali jedva stigao da spusti i slušalicu, pa telefon već ponovo zvrji. Opet njega traže. Radi sednice sindikalnog veća. Staša se već ljuti. Ne, to je isuvise.

— Alo!.. Apsolutno mi je nemoguće da dođem. Imam da održim čas u sindikalnoj podružnici. (Za sebe: „Ah, šta tu vazdan!“) Šta? Zašto sam zakazao u isto vreme?.. Pa otkud ja... Uostalom, objasni vam posle, sad imam važan razgovor ovde. Zbogom...

Uzdahnuo je kao da mu se sini teret sa srca svalio, a onda se obratio Nenadu:

— Vidiš li ti ovo rastrzavanje? I to je tek jedan deo!.. Pa ti pojma nemaš, čoveče! Sad ćeš razumeti zašto ti moraš da održiš predavanje mesto mene.

Veliko natezanje oko tog predavanja. Nenad dugo razmišlja, izvlači knjižicu, u kojoj beleži šta sve ima i kada da uradi, računa nešto i najzad pristaje:

— Imaš sreću, Stašo. Imaču vremena. Dobro spremiš predavanje za taj dan.

Ovaj ustade da se oprosti.

— Znao sam da mogu računati na tebe, — zahvaljuje se on — Iako si me malo uplašio. Šta ti to toliko studiraš taj tvoj trebilnik?

— To je moj raspored, Stašo.

— A šta će ti to? Vidiš li ti šta sam ja danas posla posvrsio i bez toga?! Ajd, a sad moram dalje. Žurim, nemam vremena! Uh, strašno! Prosto ne znam gde mi je glava.

Trže se Nenad. S početka je još pevušio, na svoj način pevušio pesmu koju on sam obično ne čuje. Onda mu prekipe:

— Da, zaista, mnogo si posla svršio: U kancelariju nisi išao zbog konferencije, na konferenciju nisi otišao zbog ovog razgovora, na čas nisi išao zbog sednice, na sednicu nisi išao zbog časa. I ovo predavanje će da održim ja, mesto tebe. Održaću ga, da, jer meni se čini da bi bila greška kad bi odbio. Jer nisi tu u pitanju ti, već naša stvar... Uostalom ona nije i tvoja stvar.

— Zašto, molim te?

— Zašto? Jer za našu stvar valjavati imati vremena. I sređenosti. I reda. I discipline. I poštovanja. I...

Uzvрpoljio se Staša:

— Nenade, šta je tebi? Ajd, razgovaraćemo se o tom drugi put. Ali sad, veruj da nemam vremena.

Izleteo iz kancelarije. Prohujao. Kao vetrar. Sad ga vidiš, sad ga ne vidiš. Od njega ti u ušima bruji: nemam vremena, nemam vremena...

Utom zazvoni telefon. Nenad

IZVRSENJE PLANA PROLJETNJE SJETVE ZA 1949. GODINU

Zagreb, februara

Sudeći po mnogim znacima, pojedinj srežovi u NR Hrvatskoj pristupili su već izvršenju plana sjetve za proljeće 1949. godine. To se zaključuje po činjenici da oni sada počinju radove koje su za ovogodišnju proljećnu sjetu svakako već svršili svi srezovi.

Tako Sreski zadružni poslovni savez u Jastrebarskom već ima 1.500 kg sjemena jare zobi, od 4.200 kg koliko je morao imati i ovog proljeća. Radi što solidnije pripreme za iduću godinu, on ove godine nije ni izvršivao plan.

Sreski narodni odbor u Ogulinu otišao je, međutim, ponajdalje. Pošto se, sudeći po svemu, on već nalazi u situaciji završenja cijelog petogodišnjeg plana, on više ne nalazi za potrebno ni da saraduje sa Sjemenskom službom.

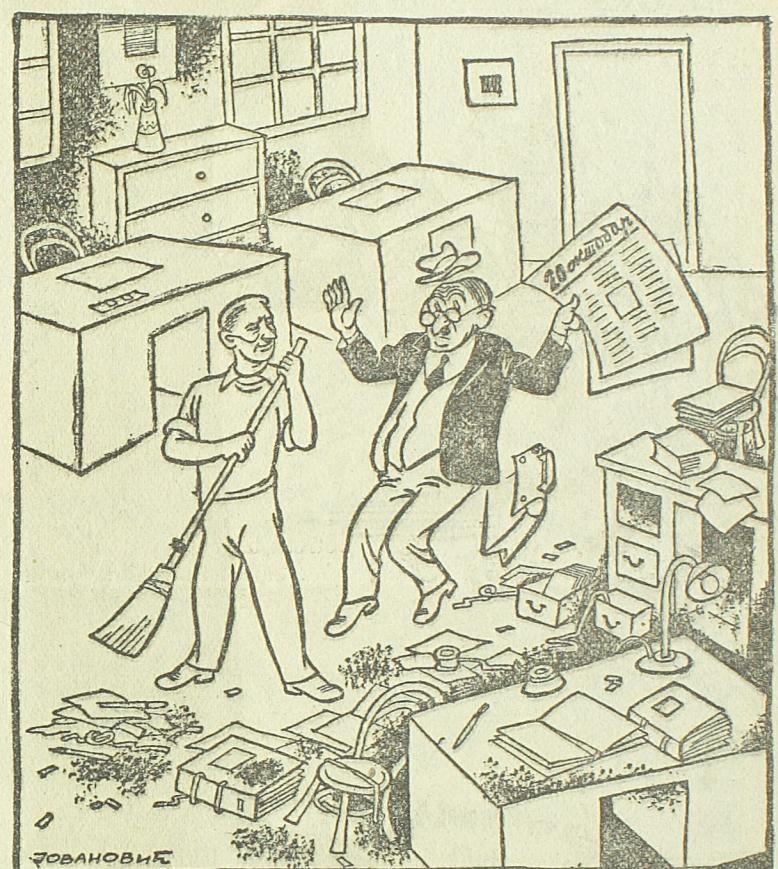
Sreski zadružni poslovni savez u Karlovcu već je prvom poštrom uputio raspis Sreskom narodnom odboru u Karlovcu o otkupu i čišćenju konopljinog sjemena. Kako je taj posao za ovu sezonu morao biti ranije svršen, jasno je da je ovo dalekovida priprema za iduću godinu.

U Ivanic-gradu je s uspjehom završeno truljenje sjemenskog krompira. Propalo je oko 30% krompira, čime je obuhvaćen i dio truljenja predviđen za godinu.

Sreski narodni odbor u Ogulinu otišao je, međutim, ponajdalje. Pošto se, sudeći po svemu, on već nalazi u situaciji završenja cijelog petogodišnjeg plana, on više ne nalazi za potrebno ni da saraduje sa Sjemenskom službom.

Srećna im bila 1949 godina!

SVE U SVOJE VRIJEME

— Ama šta to radiš?! Zar nisi čitao da „kampanja čišćenja i higijensko-tehničke zaštite“ počinje tek idućeg mjeseca?..

ŠATROVCI-AMATERI I FRAJERI-PROFESSIONALCI

Idem tako Terazijama i kalkulišem, to jest razmišljam o poslednjim kalkulacijama, kad me neko potplete s ledja. Pružio bih se koliko sam dug, da me dobr ljudi ne pridržaše.

— Deri čileta, trenira prepona! — osu se kikot nekih, da ne kažem omladinaca, ispred kinematografa „Beograd“.

Podoh ka ivici daleko izlive nog asfalta proširenih Terazija, kad začuh ženski vrisak.

— Pardon, klinka! — izvinjavao se dobro odjeven mladić djevojci na koju je „slučajno“ naletio. — Izem ti oko na viljušku, pilence! Pi-pi-pi!

Citava busija urnebesno se kitala. S jednog kraja palo je upozorenje:

— Nicom da redaš! Treba je sa dasovanom.

Zensko biće u pratnji atletski razvijenog mladića učitivo je propušteno. Ali su nailazile nove žrtve, lišene slične pratnje. Dobacivanje su postajala sve sočnija na prostoru od bivšeg „Narkipa“ do bivšeg „Pariza“, nekadašnjih kinematografa u kojima su briljirali Mačista, Edi Polo, Golijat, Hari Pil, Frankenštajn, gangsteri, butlegeri, podzemlje, apaši, mafija... I eto, kalkulišem: više nema tih „uzora“, nema ni besprizornih, pa ipak, kad bi se

Pera kalkulator

Neutralci u Grčkoj

NEUTRALNI SAVETNIK

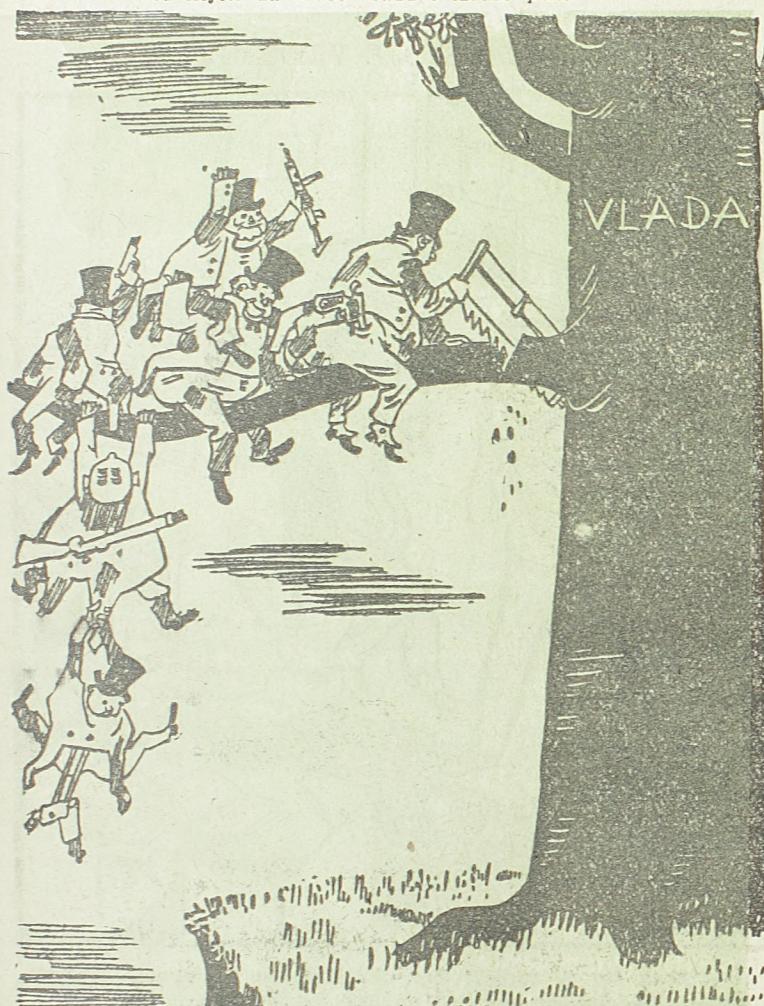
NEUTRALNI POSMATRAČ

NEUTRALNA KOMISIJA

KO DRUGOME JAMU KOPA...

Iz čehoslovačke vlade otstranjeni su neki ministri koji su htjeli da sruše vladu i izvrše puč.

— Kad otsječemo ovu granu, paće drvo...

Nudimo svaku boju — pod uslovom da je crna

O Fordu se nekad pričala šala, vanju i eksploataciji čitavog svijeta je nudio svoje automobile (one jeta).
»Kola možete dobiti u svakoj zahtijevanoj boji prema izboru, — pod uslovom da ta boja bude crna.«

Ovo je šala. Ali danas Ford i kompanija — Morgani i Meloni, Rokfeleri i ostale drmadžije iz Volstrita pokušavaju ovu šalu da protute kao zbilju, pa popiju ovako:

»Nudimo vam svaku pomoć i robu prema vašem slobodnom izboru, no pod uslovom da ta pomoć pomaže nama, a roba da je od one vrste s kojom mi ne znamo šta čemo.«

»Možete izabrati demokratiju onog tipa, koji vam se dopada, no s tim da je američkog tipa.«

»Mi nudimo zajmove, koje možete upotrebiti prema svom potpuno slobodnom nahodenju, s tim da kupite robu kod nas, da ta roba bude oružje, a da oružje upotrebiti u gradanskom ratu protiv svog naroda.«

»Mi nudimo potpuno ista prava svim ljudima na svijetu, s tim da su ti ljudi američki bankari, finansieri, industrijalci, berzijanci i drugi špekulantи, a da se pravo sastoji u neograničenom porobljenju.«

MITOLOŠKI RJEČNIK

LIBERTAS — boginja slobode. Nekada je u Rimu podignut i hram u njenu slavu. Hram je o-davno srušen, a de Gasperi se potudio da mu nestane svaki trag. Kip boginji slobode podignut je i na obali Njujorške luke, ali je okrenut leđima Americi.

LIBIJA — kći Epafa i Memfide; žena Posejdona, boga mora. Po njoj je dobila ime zemlja Libija, kojoj su oteli slobodu Posejdono morski gusari.

MARS — bog rata, zaštitnik ratnika i gladijatora. U Novom Viječu naročiti kult obožavanja ovog boga gaji vrsta ljudi nazvana „ratni huškači“.

MERKURIJE — bog trgovine i dobiti, Marsov ortak. Njegov hram bio je u blizini Cirkusa Maksimusa a sada ima nekoliko poznatih svetišta u vidu cirkusa smještenih u berzama Volstrita i Sitija.

MINERVA — boginja granica (u to vrijeme nije bilo baza!)

MINOTAUR — čudovište koje je kralj Minos držao u Labirintu i hrano ga mladićima i djevojkama, koje su kao danak morali da šalju Atinjanima. I danas atinski kralj daje slične žrtve čudovištu, koje se ne zove Minotaurus, ali radi isti posao.

URAN — muž Geje, otac Kiklopa i Titana, gospodar svijeta. Po njemu je nazvana ruda uranijum, iz koje se vade elementi za atomsku bombu, pomoću koje bi Amerikanci rado htjeli da postanu gospodari svijeta, ali im to ne uspijeva.

Toga s hrastovim lišćem

U crnoj togli Venerstrum u sudnicu stupi — i za sto sjede. Prstil mu »Majn kapit glade. Bacivši milostiv pogled prema optuženičkoj klupi presudu čitati stade.

»Što ste na ovu klupu pred nas Amerikance sjeli ne treba da vas brine: cijenimo zločine vaše — vi ste provorci smjeli »Novi perekak« — doktrine.

Budite veseli, budite zdravi i živi! Po vašem receptu naš firer sad Grčku i Kinu tlači. Oni, koji se bore za slobodu, — oni su krivi a mi smo samo pravedni dželati i porobljivači!«

Sa Izbijanog lica zločinca Vajksa osmijeh blista slušajući parole, koje je Gebels sročio. A »Gvozdeni krst uz hrastovo lišće« hitro je s Lista na Venerstrumovu togu skočio.

R. S.

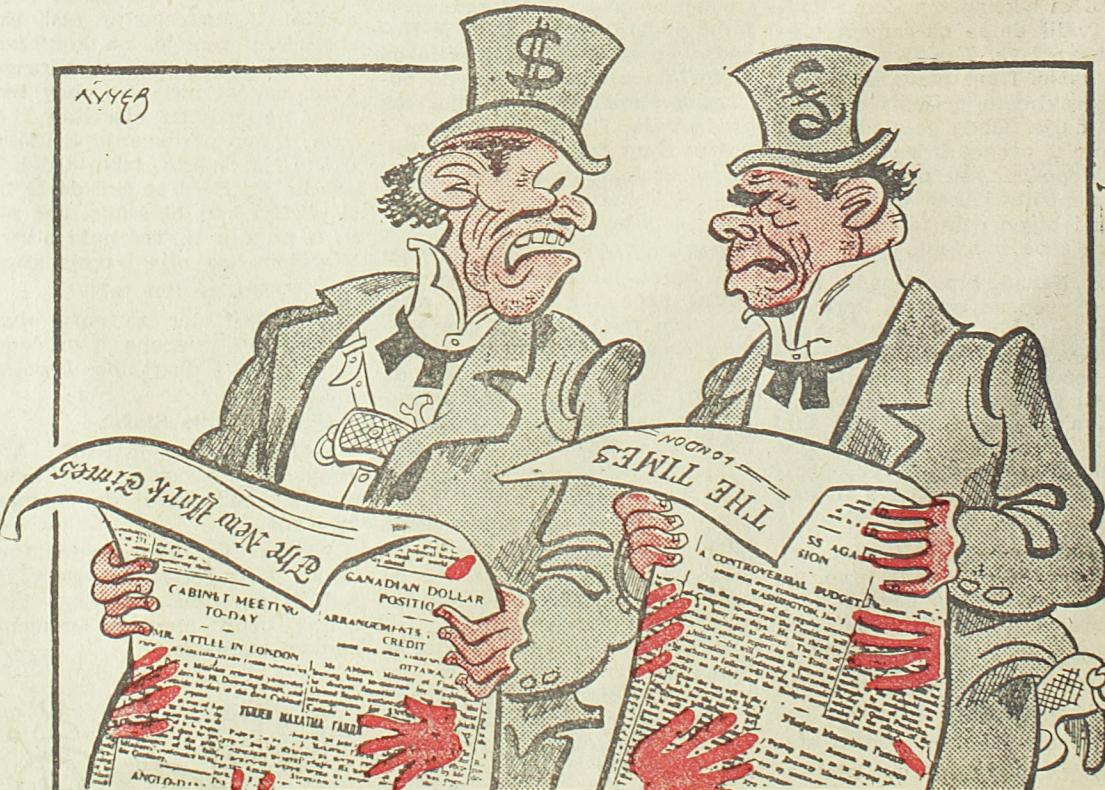
Rundštet želi da mu sude — al' u Nirnbergu

U Londonu se raspravlja pitanje o puštanju na slobodu nacističkog generala, ratnog zločinca fon Rundšteta. Sto se pak njega tiče on izjavljuje, da bi radije da mu sude u Nirnbergu.

— Ako me oslobole nikom ništa, — rekao je fon Rund-

štet. — Međutim, ako mi američke sudske budu sudsile u Nirnbergu, biće ne samo oslobođen, nego će imati čast da zajedno s američkim sudsima saradujem na stvaranju novog ratnog prava.

Poslije ubistva Gandija

— Sve mi se čini da su ovdje nečiji prsti umiješani!